

Αριθμός 570

Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΟΜΟΣ

**ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΥΡΩ**

Κανονιστική Απόφαση με βάση το άρθρο 41Ζ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (ΥΕΑΣΕ) δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 41Ζ των περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμων του 1985 μέχρι 2007, βάσει του οποίου δύναται με απόφασή της που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας να καθορίζει τους όρους, προϋποθέσεις και οποιοδήποτε άλλο θέμα είναι δεκτικό καθορισμού αναφορικά με την άσκηση εργασιών από τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα (ΣΠ), εκδίδει την παρούσα Κανονιστική Απόφαση αναφορικά με τη μέθοδο, τον τρόπο υπολογισμού, τους δείκτες αξιολόγησης της προστατευτικής ρευστότητας, το δείκτη ρευστών διαθεσίμων και τις βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, που οφείλουν να εφαρμόζουν τα ΣΠ.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

(α) Η παρούσα Κανονιστική Απόφαση έχει εφαρμογή:

- (i) σε όλα τα ΣΠ που κατέχουν άδεια λειτουργίας βάσει του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου, και
- (ii) σε όλα τα δραστηριοποιούμενα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματα των ΣΠ που είναι εγκαθιδρυμένα εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Για τους σκοπούς της παρούσας Κανονιστικής Απόφασης οποιαδήποτε αναφορά σε ΣΠ, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια, περιλαμβάνει τόσο τα ΣΠ που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (i) όσο και τα δραστηριοποιούμενα στην Κυπριακή Δημοκρατία υποκαταστήματα που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (ii) πιο πάνω.

(β) Η παρακολούθηση της ρευστότητας των ΣΠ με βάση την παρούσα Κανονιστική Απόφαση αφορά τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που είναι εκφρασμένα σε ΕΥΡΩ, τηρουμένων των επιμέρους προνοιών της Κανονιστικής Απόφασης οι οποίες ειδικά αναφέρονται σε στοιχεία που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα.

3. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

3.1 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΚΛΙΣΕΩΝ ΛΗΚΤΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (ΣΤΟ ΕΞΗΣ «ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ»)

3.1.1 Τα ΣΠΙ υποχρεούνται να διατηρούν δείκτες καθαρών ανοιγμάτων το ύψος και ο τρόπος υπολογισμού των οποίων καθορίζονται στην υποπαράγραφο 3.1.2 πιο κάτω. Οδηγίες για τη μεθοδολογία υπολογισμού των δεικτών καθαρών ανοιγμάτων (πίνακες 1 έως 4 Παραρτήματος Ι και Παράρτημα ΙΙ) περιλαμβάνονται στην παράγραφο 7.

3.1.2 Οι δείκτες καθαρών ανοιγμάτων καθορίζονται ως ακολούθως :

- α) Στη χρονική ζώνη «όψεως μέχρι 7 ημέρες» το καθαρό άνοιγμα (σύνολο στοιχείων παθητικού συν ενδεχόμενα στοιχεία παθητικού συν ειλημμένες υποχρεώσεις μείον σύνολο στοιχείων ενεργητικού) ως ποσοστό των συνολικών καταθέσεων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 10%.
- β) Για τη χρονική περίοδο «όψεως μέχρι 1 μήνα» το καθαρό σωρευτικό άνοιγμα ως ποσοστό των συνολικών καταθέσεων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 25%.

Ο όρος «καταθέσεις» σημαίνει τους λογαριασμούς και γενικά τα στοιχεία που αναλύονται στην παράγραφο 2.1 του Πίνακα 1 και επεξηγούνται στην αντίστοιχη παράγραφο του Παραρτήματος ΙΙ. Διευκρινίζεται ότι ο υπολογισμός των δεικτών καθαρών ανοιγμάτων γίνεται με βάση τις καταθέσεις πελατείας, εξαιρουμένων των υπολοίπων με άλλα πιστωτικά ιδρύματα.

3.1.3 Οι προβλεπόμενοι στην παράγραφο 3.1.2 πιο πάνω δείκτες καθαρών ανοιγμάτων μπορούν να αναθεωρούνται με απόφαση της Επιτροπής ΥΕΑΣΕ κατόπιν σύστασης του Εφόρου και υπό το φως των εκάστοτε δεδομένων.

3.2. ΔΕΙΚΤΗΣ ΡΕΥΣΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ

Τα ΣΠΙ οφείλουν να διατηρούν, παράλληλα με τους δείκτες καθαρών ανοιγμάτων που περιγράφονται στην παράγραφο 3.1. πιο πάνω, ελάχιστο δείκτη ρευστών διαθεσίμων ύψους τουλάχιστον 25% σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους και οδηγίες του Εφόρου ΥΕΑΣΕ. Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων υπολογίζεται με βάση τη μεθοδολογία που καθορίζεται στις εν λόγω εγκυκλίους και οδηγίες καθώς και στα Μηνιαία Στατιστικά Στοιχεία που υποβάλλουν τα ΣΠΙ.

3.3 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Η τήρηση των πιο πάνω δεικτών πρέπει να παρακολουθείται από τα ΣΠΙ σε ημερήσια βάση. Όπου οι δείκτες αξιολόγησης ρευστότητας δεν τηρούνται ή υπάρχουν λόγοι ή ενδείξεις που τείνουν στο ότι δεν θα τηρούνται στο εγγύς μέλλον, τα επηρεαζόμενα ΣΠΙ οφείλουν να πληροφορούν αμέσως τον Έφορο ΥΕΑΣΕ και να του γνωστοποιούν τα μέτρα που έχουν λάβει ή που προτίθενται να λάβουν ώστε να συμμορφωθούν με τους καθορισμένους δείκτες.

Η ΥΕΑΣΕ αποδίδει μεγάλη σημασία στη διατήρηση επαρκούς ρευστότητας ως μέτρο συνετής εποπτείας και ως εκ τούτου αναμένεται ότι τα ΣΠΙ θα εγκαθιδρύσουν τους

επιβαλλόμενους μηχανισμούς για διασφάλιση της αποτελεσματικής τήρησης των πιο πάνω δεικτών σε συνεχή βάση.

Ειδικότερα, για τους δείκτες καθαρών ανοιγμάτων ισχύουν τα ακόλουθα :

(α) Σε περίπτωση απόκλισης από τους καθορισμένους δείκτες, τα καθαρά ανοίγματα σε κάθε χρονική ζώνη θα αξιολογούνται από τον Έφορο ΥΕΑΣΕ λαμβάνοντας υπόψη τις διευκολύνσεις ρευστότητας που δύναται να εξασφαλίσει το ΣΠΠ από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ (ΣΚΤ). Στα πλαίσια αυτά, κατά την αξιολόγηση ο Έφορος δυνατό να λαμβάνει υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με βάση τα δεδομένα κάθε περίπτωσης, ότι ποσό αντιπροσωπεύων ποσοστό μέχρι 15% των συνολικών καταθέσεων του ΣΠΠ στη ΣΚΤ μπορεί να θεωρείται ως στοιχείο της χρονικής ζώνης «όψεως μέχρι 7 μέρες», νοουμένου ότι ο Έφορος ικανοποιείται ότι το ΣΠΠ σε εφαρμογή των αρχών παρακολούθησης και διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας (παράγραφος 5 πιο κάτω) προβαίνει στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

(β) Περαιτέρω, τα καθαρά ανοίγματα των ΣΠΠ σε κάθε χρονική ζώνη θα αξιολογούνται από τον Έφορο σε συσχετισμό με την υπό της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ρυθμιζόμενη προστατευτική ρευστότητα της ΣΚΤ.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ – ΠΙΝΑΚΑΣ 5 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι)

Όλες οι καταθέσεις σε ευρώ, περιλαμβανομένων καταθέσεων και δανείων από άλλα πιστωτικά ιδρύματα, κάθε μια από τις οποίες υπερβαίνει το 1% των συνολικών καταθέσεων (deposit liabilities) σε ευρώ πρέπει να παρατίθενται στον Πίνακα 5.

Στην περίπτωση που οι καταθέσεις που αναφέρονται στην πιο πάνω παράγραφο είναι λιγότερες των δέκα, ο Πίνακας 5 πρέπει να συμπληρώνεται με τις επόμενες μεγαλύτερες καταθέσεις, μέχρι και τη δέκατη στη σειρά. Έπεται ότι όταν δεν υπάρχει καμία κατάθεση που να υπερβαίνει το 1% των συνολικών καταθέσεων, πρέπει να δηλώνονται στον Πίνακα 5 οι δέκα μεγαλύτερες καταθέσεις.

Στις περιπτώσεις που ο ίδιος καταθέτης έχει περισσότερες από μια κατάθεση ή στις περιπτώσεις όπου οι καταθέτες είναι συνδεδεμένα πρόσωπα (όπως αυτά ορίζονται στην Κανονιστική Απόφαση της Επιτροπής ΥΕΑΣΕ για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων), οι καταθέσεις αυτές πρέπει να αθροίζονται και να θεωρούνται ότι αποτελούν κατάθεση ενός προσώπου για σκοπούς συμπλήρωσης του Πίνακα 5.

5. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Οι βασικές αρχές διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας που αναφέρονται στην παρούσα Κανονιστική Απόφαση βασίζονται στις αρχές που έχει καθορίσει η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας.

Οι ακόλουθες αρχές θεωρούνται ως στοιχεία μείζονος σημασίας για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Η Επιτροπεία κάθε ΣΠΠ οφείλει να εφαρμόζει τις αρχές αυτές

κατά τρόπο ανάλογο προς τα δεδομένα του ΣΠΠ, περιλαμβανομένης της φύσης, του μεγέθους και του φάσματος και έκτασης των λειτουργιών του.

- α) Η Επιτροπεία κάθε ΣΠΠ φέρει την ευθύνη καθορισμού και εφαρμογής στρατηγικής και πολιτικών διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας, σε ημερήσια βάση. Το ΣΠΠ θα πρέπει να διαθέτει μηχανισμούς ενημέρωσης της Επιτροπείας για την κατάσταση ρευστότητας του ΣΠΠ, σε τακτική βάση, αλλά και άμεσα σε περίπτωση που υπάρχουν ή διαφαίνονται σημαντικές αλλαγές στη κατάσταση ρευστότητας του ΣΠΠ.
- β) Το ΣΠΠ θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλη διοικητική δομή για την αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής και πολιτικών διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας.
- γ) Το ΣΠΠ θα πρέπει να έχει επαρκές σύστημα πληροφόρησης για την επιμέτρηση και παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας και την ετοιμασία σχετικών εκθέσεων για την έγκαιρη ενημέρωση της Επιτροπείας, της Διεύθυνσης και άλλων αρμόδιων στελεχών του ΣΠΠ.
- δ) Το ΣΠΠ θα πρέπει να υιοθετήσει διαδικασίες για τη συνεχή επιμέτρηση και παρακολούθηση των αναγκών του σε ρευστότητα, αναλύοντας και αξιολογώντας τη μεταβλητότητα και εποχικότητα των καταθέσεων του καθώς και την προβλεπόμενη μεταβολή στα μεγέθη ενεργητικού και παθητικού του. Οι αναλύσεις στις οποίες θα βασίζονται οι υπολογισμοί για σκοπούς διαχείρισης ρευστότητας θα πρέπει να επανεξετάζονται σε τακτική βάση, για να διαπιστώνεται κατά πόσον εξακολουθούν να ισχύουν.
- ε) Το ΣΠΠ θα πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα καθόσον αφορά το βαθμό διασποράς υποχρεώσεων και να βεβαιώνεται για τη δυνατότητα ρευστοποίησης των στοιχείων ενεργητικού που κατέχει και τα οποία θεωρεί ως άμεσα ρευστοποιήσιμα.
- ζ) Το ΣΠΠ θα πρέπει να εφαρμόζει διάφορα υποθετικά σενάρια, συμπεριλαμβανομένων σεναρίων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing). Το ΣΠΠ θα πρέπει να διαθέτει Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για τη διαχείριση καταστάσεων κρίσης ρευστότητας το οποίο να περιλαμβάνει διαδικασίες άμεσης αντιμετώπισης προβλημάτων ρευστότητας.
- η) Το ΣΠΠ θα πρέπει να διαθέτει, ως μέρος επαρκούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου, αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας που να περιλαμβάνουν και διαδικασίες για την έγκριση ορίων σε σχέση με την κατανομή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού στις διάφορες κατηγορίες αντισυμβαλλόμενων. Το ΣΠΠ πρέπει να προβαίνει σε τακτικές αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας του εν λόγω συστήματος.

Νοείται ότι δεδομένων των αρμοδιοτήτων της ΣΚΤ και για σκοπούς εκπλήρωσης του ρόλου της ως κεντρικός τραπεζίτης, κεντρικός φορέας και ύστατο καταφύγιο δανεισμού (lender of last resort) των ΣΠΠ, η εφαρμογή των πιο πάνω πρέπει να γίνονται σε συνεννόηση με τη ΣΚΤ που πρέπει να εφοδιάζεται με τα αναγκαία στοιχεία και πληροφορίες.

Νοείται περαιτέρω ότι οι διατάξεις της παρούσας Κανονιστικής Απόφασης δεν επηρεάζουν τις πρόνοιες του άρθρου 26 του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου και των θεσμών 47 και 54 των περί Συνεργατικών Εταιρειών Θεσμών σχετικά με την υποχρέωση εξασφάλισης της έγκρισης του Εφόρου σε περιπτώσεις δανεισμού, ανοίγματος λογαριασμού ή κατάθεσης από ΣΠΙ σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα πέραν της ΣΚΤ.

6. ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΤΔ – ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ (ΣΚΤ-ΚΦ)

Η ΣΚΤ εφαρμόζει αντίστοιχη οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου με τίτλο «Οδηγία προς τις τράπεζες - Υπολογισμός της προληπτικής ρευστότητας σε ευρώ».

Η ρευστότητα της ΣΚΤ-ΚΦ παρακολουθείται σε ατομική βάση καθώς και σε συγκεντρωτική βάση τόσο μαζί με τα συνδεδεμένα ΣΠΙ όσο και μαζί με όλα τα ΣΠΙ.

Νοείται ότι προκειμένου περί ΣΠΙ συνδεδεμένου με την ΣΚΤ-ΚΦ, ο Έφορος ΥΕΑΣΕ κατόπιν συνεννόησης με τη ΣΚΤ-ΚΦ δύναται, αν κρίνει τούτο αναγκαίο υπό τις περιστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες της παραγράφου 5, να επιτρέπει για καθορισμένη περίοδο προσωρινή απόκλιση από τους δείκτες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 πιο πάνω νοουμένου ότι το επηρεαζόμενο ΣΠΙ έχει προβεί στη λήψη των ενδεδειγμένων ενεργειών και οι καθορισμένοι δείκτες ικανοποιούνται από τη ΣΚΤ-ΚΦ σε συγκεντρωτική βάση μαζί με τα συνδεδεμένα ΣΠΙ.

7. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ 1 ΕΩΣ 4 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι)

Ο τρόπος και η μέθοδος υπολογισμού των καθαρών ανοιγμάτων (σύνολο στοιχείων παθητικού συν ενδεχόμενα στοιχεία παθητικού συν ειλημμένες υποχρεώσεις μείον σύνολο στοιχείων ενεργητικού) σε κάθε χρονική ζώνη (Παράρτημα Ι- Πίνακας 1) καθώς και ο τρόπος συμπλήρωσης των πινάκων 2 έως 4 επεξηγούνται στις οδηγίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ.

8. ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Τηρουμένων των προνοιών της παραγράφου 3.3 περί της υποχρέωσης των ΣΠΙ για παρακολούθηση της ρευστότητας σε ημερήσια βάση, τα ΣΠΙ υποχρεούνται να υποβάλλουν προς τον Έφορο ΥΕΑΣΕ τους Πίνακες 1 έως 5 του Παραρτήματος Ι σε τριμηνιαία βάση (τέλος Μαρτίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου) το αργότερο μέχρι την 21^η μέρα του μήνα που ακολουθεί το τέλος του τριμήνου.

Νοείται ότι ο Δείκτης Ρευστών Διαθεσίμων υποβάλλεται μηνιαίως στα πλαίσια της υποβολής των Μηνιαίων Στατιστικών Στοιχείων των ΣΠΙ σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους και οδηγίες του Εφόρου.

9. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ο Έφορος της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών δύναται να εκδίδει διευκρινιστικές ή και ερμηνευτικές εγκυκλίους και έντυπα για καλύτερη εφαρμογή της παρούσας Κανονιστικής Απόφασης.

10. ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Η παρούσα Κανονιστική Απόφαση αρχίζει να ισχύει από την 1.1.2008.